

YARGININ KIRIK KANADI: KADIN ŞİDDETİ

Alime Aysu ÖĞRETEN

Şiddet; modern zamanların toplumlarında en büyük problemdir. Medeniyetin gelişmesiyle insanın insana ve diğer canlılara yaptığı şiddet değişmemiş ama boyutu, şekli, nedeni değişerek devam etmiştir. Yaşadığımız toplumdaki statüsü ve ona biçilen rol nedeniyle şiddete maruz kalanların çoğu kadınlardır.

Kadınlar fiziksel şiddetin yanında psikolojik ve cinsel şiddete de maruz kalmaktadır. Bundan dolayı da şiddetten kaçma eğilimi göstermektedir. Çıkış kapısı olarak da devleti, polisi ve kadın haklarını savunan sivil toplum kuruluşlarını görmektedirler. Şiddete uğrayan kadının can ve mal güvenliğini sağlayacak kanunların varlığına rağmen uygulamadaki eksiklikler kadın hayatının şiddete maruz kaldıktan sonra normal seyrinde gitmeyeceği gerçeğini ortaya koymaktadır. Şiddet uygulayan kişilerin aldığı cezaların tatmin edici olmaması ve ceza indirimlerine gidilmesi bunun da yazılı ve görsel basında çıkması, toplumdaki yerleşik yargılara ters düşme, kabullenilmeme korkusu şiddete katlanmasına ve sessiz kalıp yardım istenmemesine neden olmaktadır.

Kolluk güçlerinin ve sivil toplum kuruluşlarındaki bazı kişilerin yeterli ilgiyi göstermemesi hatta onların da şiddet göstermesi toplumda şiddet içerikli kötü hal ve hareketlerle mağdur olmuş kişilerin yardım talep etmesini engellemektedir. Maalesef mahkeme kararları da kadınları koruyamamaktadır. Örneğin Münevver Karabulut, Ayşe Paşalı, Özgecan Aslan ve daha birçok koruyamadığımız mağdur kadın... Bu çalışmada söz konusu temaların medyaya ve örnek mahkeme kararlarına nasıl yansıdığını değerlendirecektir.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, Kadın, Mağduriyet, İçtihat, Yazılı-Görsel Basın

*Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi

GİRİŞ

Şiddet; güç ve baskı uygulayarak insanların bedensel veya ruhsal açıdan zarar görmesine neden olan bireysel veya toplu hareketlerin tümü olarak tanımlanmakla birlikte, kadına yönelik şiddet; Birleşmiş Milletler (BM) Genel Meclisi tarafından 1993 yılında kabul edilen “kadına yönelik şiddetin yok edilmesi bildirgesinde; cinsiyete dayalı olarak gerçekleşen, kadınlarda, fiziksel, cinsel, psikolojik, herhangi bir zarar ve üzüntü sonucunu doğuran veya bu sonucu doğurmaya yönelik özel veya kamu yaşamında gerçekleşebilen her türlü davranış, tehdit, baskı veya özgürlüğün keyfi olarak engellenmesidir” şeklinde tanımlanmaktadır (CEDAW, 1993). Şiddetin mevzubahis olduğu yerde bunun doğal sonucu olarak bir de mağdurun varlığından bahsedilir. Kuruculuğunu Atatürk’ün yaptığı Türk Dil Kurumunun tanımıyla *Arapçadan Türkçeye geçen mağdur kelimesi günlük dilde haksızlığa uğramış, kıygın, anlamında kullanılmaktadır. Mağdur olmak ise, zarara uğramak zarar görme anlamına gelmektedir. (TDK) Ceza hukuku terminolojisinde ise mağdur; bir suçun konusunun ait olduğu kişi veya kişiler anlamını ifade etmektedir. (ÜNVER, Yener 2003)*

Şiddet kavramı; ana özellikleri ne olursa olsun zamana, kişiye ve topluma göre değişir. Şiddet olgusu birçok toplumsal sorunun da kaynağını teşkil eder. Burada bir de şiddetin kapsamı büyük önem arz etmektedir. Yani insanın insana şiddet uygulaması (erkeğin kadına, kadının erkeğe) ya da insanın diğer canlılara, doğaya şiddet uygulaması gibi her türlü kötü muameleyi şiddetin kapsamı içine koyabiliriz. Ayrıca Türkiye’de şiddete bakarsak bu kapsama devlet şiddeti, cinsel şiddet, psikolojik şiddet, ekonomik şiddet gibi türler ve daha niceleri girmektedir. Maalesef günümüzde birçok kişi bu şiddet türlerinden her an her dakika birine maruz kalıyor. Kısacası şiddet bireysel olabileceği gibi devlet eliyle de olabiliyor.

İnsan iletişim kuran bir varlık olarak yüzyıllardan beri çeşitli şekillerde zaten toplumla ve diğer bireylerle diyalog içindedir. İletişim kurarken ise şiddet eylemine sıkça başvurmuştur. Karşısındakine bir şekilde fikirlerini eylemlerini dayatarak, baskı kurarak zımmen de olsa şiddet uygulamıştır. Ama ne acıdır ki genelde bu fikirleri ya da eylemleri dayatan taraf erkekler ve dayatılan yani şiddetin mağduru ise “KADIN” olmuştur.

Kadın toplumumuzdaki gerek statüsü gerekse ona atfedilen görev olarak sık sık ikinci planda kalmıştır. Şiddetin belki de en çok zarar görenleri bu nedenle KADINLAR olmuştur. Aslında kadına şiddetin temeli toplumda kadın ve erkeğin eşit olmadığı olgusunun küçük yaşlarda empoze edilmesi ile oluşur *Toplumsal cinsiyet kişinin içinde yaşadığı toplumda aileden başlayarak modellerin gözlenmesi yoluyla edinilir. Kadın ve erkekler bu kavramın içindeki normları*

sosyalleşme süreci içinde öğrenirler. (Ataman,2009:1) Bu duygu erkeğe küçük yaştan itibaren kendini kadından üstün görme ve kadına her şeyi yapabilme hakkını kendinde görme bilincini oluşturur. Erkek çocuğuna koşulsuz şartsız istediğini yapabilme ve hükmetme gücünün onda olduğu duygusunu verirken; kız çocuğuna ise erkekten daha az önemli, onun gücüne ve korumasına muhtaç olduğu zihniyeti aşılandığı için erkek çocuk büyüdüğünde kadına şiddet gösterme hakkını kendinde bulmakta ve kız çocuğu ise ona itaat etme ve şiddetine boyun eğmesi gerektiğini düşünerek bu şiddeti kabullenmektedir.

Toplumsal cinsiyet ile ilgili esas sorun, farklılıklardan da öte, kadın ve erkeğin toplumsal ilişkiler ağı içinde yalnız farklı değil fakat eşitsiz koşullarda oluşları noktasında toplanmaktadır. Yapılan çalışmalar özellikle, kadınların kendi düzlemlerindeki erkeklere göre daha az maddi kaynaklara, sosyal statüye, güce ve kendini gerçekleştirme fırsatına sahip olduklarını göstermektedir ve bu eşitsizlik kadın ve erkek arasındaki biyolojik veya kişilik farklılıklarından değil, toplumsal organizasyondan kaynaklanmaktadır. (Ulusoy. 1999)

Şiddetin ne olduğunu anlama noktasında şiddetin altında yatan değerlere de bakmak gerekir Küçüklükten beri erkek çocuğu daha serbest yetiştirme ve yaptığı davranışları “erkektir yapar” anlayışıyla karşıladığımız için erkek çocuğu kendinde şiddet uygulama gücünü görmektedir. Ya da çocukluk ve gençlik dönemlerinde, aile içi şiddetin var olduğu bir ortamda yetişmesi yetişkinlikte birçok alanda şiddete başvurma olasılığını artırmaktadır. Diğer bir neden ise kadının ikinci sınıf, köle ya da terbiye edilmesi gereken bir nesne olarak görülmesidir. Ayrıca bunda toplumun erkek egemen yapısı etkilidir. Şiddet kontrol etme duygusunun sonucudur. Erkek ona yüklenen sahip çıkma görevini kadın üstünde dilediğini yapabilme olarak görmektedir. Oysa sahip çıkma ona saygı gösterme ve yaptıklarında ona destek olmaktır. Toplumdaki yanlış olgular da şiddete zemin hazırlamaktadır. Örneğin “ kızımı dövemeyen dizini döver” “kızını başıboş bırakırsan ya davulcuya ya zurnacıya varır” “dayak cennetten çıkmadır” “Kadının karnından sıpayı, sırtından sopayı eksik etmeyeceksin” “On beş yaşındaki kız ya erde gerek ya yerde” “ Oğlan doğuran övünsün kız doğuran dövünsün” gibi sözler kadının toplumda geri planda kaldığının bir kanıtı niteliğindedir. Ayrıca erkeklere şiddet uygulamanın sıradan ve yapılabılır bir olgu olduğu duygusunu aşılamaaktadır.

Felsefede de uzun yıllar tartışmaların süjesi olan ‘güvenlik’ başlı başına şiddet problemin ana kaynağını teşkil eder. Çünkü insan tüm temel ihtiyaçlar bir yana eski zamanlardan buyana ilk olarak ‘güvenlik’ gereksiniminin temin edilmesini istemiştir. Güvenlik ihtiyacının bir sonucu olarak devletleşme ve birlik olma, savunma duygusunu geliştirmiştir. Zamanın ilerlemesi ve gelişme olgusuna paralel olarak özel mülkiyet gelişmiş ve insan kimi zaman sahip olduklarını korumak kimi

zaman da sahip olduklarının daha fazlasını istediği için şiddet eylemini göstermiştir. İşte şiddet fiili esas olarak o zamanlarda ortaya çıkmışken doğanın akışı gereği şimdilerde değişik formlar almıştır. Kadınlara uygulanan şiddetten sonra mağdurların ilk isteği de bu tezimi doğrular nitelikte olan korunma talebidir. Şiddete maruz kalan kadın her şeyden önce can güvenliğini sağlama ve hayatta kalmak için böyle bir talepte bulunur. Hatta bazen öyle ki kadın can güvenliği ya da herhangi bir garantisi olmadığı için yaşadığı büyük travmalara rağmen sessiz kalmakta ve yardım talep etmemektedir. Burada tabiki de tek neden olarak bu sorunu saymak doğru olmaz. Medyaya yansıyan ‘Ayşe Paşalı’ , ‘Münevver Karabulut’ , ‘Özgecan Aslan’ ve daha adını sayamadığımız birçok mağdurun yaşadıkları ve hiçbir şey yapılamaması kadının elbette ki olaylara bakışını olumsuz etkilemektedir. Yani şiddet gören kadın; korunma talebi olmasına rağmen öldürülen, korunma talebi verilmediği için öldürülen, kadın olduğu ve karşı koyacak gücü olmadığı için bir ya da daha fazla kişilerce insanlık dışı ve kan donduran şekilde katledilen sayıları yüzleri de aşan birçok mağdur varken ve sanıkların mahkemede ‘komik’ sayılabilecek indirim kararları ortadayken doğal olarak kendi can güvenliğinin de sağlanamayacağı görüşüne kapılmaktadır. Kendi sonunda onlar gibi olacağını düşünerek yardım talep etmemekte ve şiddet fiiline maruz kalmaya devam etmektedir. Medyaya yansıyan olumsuz örnekler mağdur kadınların kafalarında aynı sonun onların da başına geleceğini düşünerek korkmalarına neden olmaktadır.

Bianet’in yerel ve ulusal gazetelerden, haber sitelerinden ve ajanslardan derlediği haberlere göre;

“Erkekler 2014’te 281 kadın öldürdü. Kadın cinayetlerinde 2013’e göre yüzde 31’lik artış yaşandı. *Erkekler 2010’da 271, 2011’de 257, 2012’de 165, 2013’te 214, son beş yılda toplam 1188 kadın öldürdüler.* Kadınların yüzde 20,64’ü boşanmak/ayrılmak istediği için öldürüldü: En az 58 kadın öldürülmeden önce kocasından boşanmak/sevgilisinden ayrılmak istediğini beyan etmiş, boşanma davası açmış ya da evden ayrılarak başka bir evde yaşamaya başlamıştı. Kadınların yüzde 8,9’u devlet koruyamadığı için öldürüldü: 25 kadın cinayetten önce koruma tedbir kararı çıkartmış ya da mülki amirlikler veya kolluk kuvvetlerine şiddet ve ölüm tehditleri nedeniyle şikâyetinde bulunmuştu. Kadın cinayetlerinin yüzde 3,9’unda katiller daha önce başka şiddet vakaları nedeniyle yargılanmış, beraat ederek, aflu ya da denetimli serbestlikle cezaevinden çıkmıştı: Toplam 11 kadın cezasız kalan saldırganlar tarafından öldürüldü. Erkekler 2014’te 109 kadın ve kız çocuğuna tecavüz etti / tecavüz girişiminde bulundu, 560 kadını yaraladı, 140 kadın ve kız çocuğuna cinsel tacizde bulundu. Erkekler 2013’te 167 kadın ve kız çocuğuna tecavüz etmiş/tecavüz girişiminde bulunmuş, 241 kadın ve kız çocuğuna şiddet uygulamış, 161 kadın ve kız çocuğuna cinsel tacizde bulunmuştu.”

Kadın cinayetlerine ait ne yazık ki sağlıklı bilgi edinmek mümkün değil. Ama kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformunun güncel verilerine göre 2015 yılı ilk

yarısında 141, Haziran ayında ise 26 kadın erkek terörüne kurban gitmiştir. Haziran ayındaki bu cinayetlerin % 39 u boşanmak ya da ayrılmak istediği %31 kadının hayatına dair bir karar vermek istediği için % 30 u ise bilinmeyen sebeplerden dolayı öldürülmüştür. Bu kadınların % 62 si ateşli silahlarla öldürülmüştür. Öldürenlerin ise % 23 ü eşi % 19 u akraba %15 i erkek arkadaşı % 12 si ise eski eşi tarafından katlediliyor. Ne yazık ki bu sayılar gerçek değerlerin çok altındadır. Bu veriler basına yansıyan verilerdir ve bunlara dahil edilmeyen yada resmi kuruluşlara intikal etmeyen vakalarda vardır. Derlenen değerler bunun için birçok kaynaktan değişik şekillerde karşımıza çıkmaktadır.

Ülkemizde kadın cinayetlerinin artması elbette medyada sıkça bu tarz haberlerle karşılaşmamıza neden olmuştur. Teknolojinin hızlı bir ivmeyle yol almasına paralel olarak geniş kitlelere ulaşabilen iletişim aracı olan internet haberciliği ise bu anlamında büyük önem taşımaktadır. Toplumsal yaramız ve vicdanlarımızı derinden etkileyen kadın cinayetleri artık üçüncü sayfa haberi değil manşette veriliyor. Kadına şiddet eylemlerinde artık kadınların sesi daha gür çıkıyor. Bu her ne kadar kadın şiddetini önlemek ve farkındalığı arttırmak adına büyük bir adım olsa da ne yazık ki hâlâ kadınlar hunharca katledilmeye eziyet görmeye devam etmektedir. Yargının verdiği kararlar bazen emsal niteliği taşısa da genelde verilen hüküm ve cezada indirimlere gidilmesi toplumun duygularını ve kadın haklarını savunan kişi ve kurumların çalışmalarını zedelemektedir.

İşte birkaç yargı kararlarının medyadaki yüzüne örnek:

Adana'da 4,5 aylık hamile eşi 20 yaşındaki Burcu Çiftçi'yi tabancayla öldüren 27 yaşındaki Mehmet Çiftçi, tahrik ve iyi hal indirimiyle 18 yıl 4 ay hapis, ruhsatsız silah taşıma suçundan ise 10 ay olmak üzere 19 yıl 2 ay cezasına çarptırıldı. Mahkeme heyeti, Mehmet Çiftçi'yi hamile eşini kasten öldürme suçundan ağırlaştırılmış ömür boyu hapis cezası verdi. Cinayeti tahrik altında işlendiğine kanaat getiren mahkeme heyeti, iyi hal indirimi de uygulayarak Mehmet Çiftçi'yi 18 yıl 4 ay hapis cezası verirken ruhsatsız silah taşımaktan da 10 ay hapse mahkûm etti. Tutuksuz sanıklar ise beraat etti. (Hamile eş Cinayetine Tahrik İndirimi,2015,DHA)

Bağcılar'da 2 Mayıs 2014 günü meydana gelen olayda, eşi Celal Eripek tarafından sopayla dövüldüğü iddia edilen 3 çocuk annesi Remziye Eripek, kaldırıldığı hastanede hayatını kaybetmişti... Bakırköy 13. Ağır Ceza Mahkemesinde görülen duruşmada tutuklu olarak yargılanan sanık Cemal Eripek ve avukatlar hazır bulundu. Celal Eripek hakkında ilk olarak 'bilinçli adam öldürmek' suçundan açılan davayı mahkeme heyeti 'taksirle adam öldürmek' suçuna çevirdi. Duruşmada söz alan Celal Eripek'in "Ben eşimi çok seviyordum, çok üzgünüm" demesi dikkat çekti "Taksirle adam öldürmek" suçundan yargılanan Celal Eripek'e 4 yıl ceza verilirken, sanığın sosyal ilişkileri ve cezanın fail üzerindeki olası etkisini göz önünde bulunduran mahkeme heyeti, cezayı 3 yıl 4

aya düşürdü. Mahkeme heyeti, sanık Celal Eripek'in cezaevinde kaldığı süreyi de göz önüne alarak tahliyesine karar verdi.(Eşini Sopayla Dövüp Öldüren Şahsa Mahkeme Tahliye Verdi, 2015, İHA)

Kadına yönelik şiddet artarken, mahkemeler çoğu zaman vicdanları kanatan kararlarıyla şiddeti cesaretlendiriyor. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, yanında çalışan lise öğrencisine tehditle tecavüz ettiği iddia edilen sanığı, "mağdurenin rızası var" gerekçesiyle beraat ettirdi. Genel Kurul, mağdure kızın, "Ailene anlatırım diye tehdit ederek tecavüz etti" iddiasına karşılık, "Olayın açığa çıkması evli olan sanığı hem cezai hem de ailevi anlamda mağdureye göre daha fazla zora sokar" görüşü savunuldu. Genel Kurul, mahkemenin 10 yıl 11 ay hapse mahkûm ettiği ve Yargıtay 14. Ceza Dairesi'nin cezasını onadığı sanığın tahliyesine de karar verdi. (Yargıtay'dan Skandal Tecavüz Kararı,2015, Kemal Göktaş, Milliyet)

"... Danıştay'ın yakın bir zaman önce sonuçlandığı davanın maktülü **Esin Güneş**, Siirt'te sınıf öğretmenliği yapıyordu. Kendisine şiddet uygulayan eşi Güven Güneş'ten boşanmak için dava açtıktan sonra 24 Ağustos 2010'da Siirt'te uçurumun dibinde ölü bulundu. Güven Güneş, ilk ifadesinde "Ayağı takıldı ve düştü" dedi. Dosya "kaza" kaydıyla kapatıldı. Aile, yeni kanıtlarla yeniden savcılığa başvurdu. ...Güven Güneş'in duruşmadaki "iyi hali" gerekçe gösterilerek cezası müebbet hapse indirildi. Yargıtay da eşini uçurumdan iterek öldürdüğü için müebbet hapse mahkûm edilen sanığa "iyi hal" indirimi yapılmasını ise yerinde buldu.

Muhterem Göçmen: 28 Haziran 2013 tarihinde boşanmak istediği kocası tarafından çalıştığı kuaförde 8 yerinden bıçaklanarak öldürüldü. Üstelik öldürüldüğünde kocasından şiddet gördüğü için koruma altındaydı. Öldürülmesinden hemen önce polis karakoluna gitmiş ve korumasının etkin uygulanmasını istemiş buna rağmen "polis yok" cevabını almıştı. Davası Çağlayan Adliyesi'nde görüldü. Sonuçlandı. Katil iyi hal indirimi aldı. Gerekçe olarak mahkemedeki iyi hali gösterildi.

Emine Yayla: 12 Kasım 2012 tarihinde Sakarya'da boşanmak istediği kocası tarafından babasının evinde öldürüldü. Emine henüz 17 yaşındaydı ve defalarca koruma talebinde bulunmasına rağmen polis hiçbir talebine cevap vermemişti. Kocası kaldığı babasının evine pencereden girerek çocuğunun gözü önünde Emine Yayla'yı bıçaklayarak öldürdü. Davası Sakarya'da görüldü. Katil " 'Çocuğum senden değil' dedi öldürdüm" dediği için tahrik indirimi aldı. Gerekçe tersinin kanıtlanamayacak olduğuydu.

Burcu Akyol: 17 Mayıs 2014 tarihinde Manisa'da kocası tarafından hamile olmasına rağmen dövülerek öldürüldü. Davası Manisa'da görüldü. Katil "eşe karşı ve gebe olduğu bilinen kadına karşı kasten öldürmek" suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası" ile yargılanıyor olmasına rağmen, mahkemedeki iyi halinden dolayı "iyi hal indirimi" uygulandı.

(Katiller Kravat Taktıkları için İyi Hal İndirimi Almasın, 2015)

“Güldünya Tören, 2004'te teyzesinin kızının kocası tarafından hamile kaldığı için İstanbul'da erkek kardeşleri tarafından vurularak öldürüldüğünde 22 yaşındaydı. Kardeşleri İrfan Tören müebbet, Ferit Tören 23 yıl hapis cezasına çarptırıldı fakat indirimden yararlandılar. Sadece Güldünya'nın kardeşlerinin cezalandırılmasına karşı çıkan Yargıtay 1'inci Ceza Dairesi'nin 5 üyesinden ikisi, beraat eden Mehmet Tören'in de ömür boyu hapse mahkûm edilmesini istedi. Yargıtay'da 2'ye 3 oy çokluğuyla alınan karara Yargıtay Başsavcılığı'nın itiraz hakkı bulunuyor. Bu durumda dosya Yargıtay Ceza Genel Kurulu'na gelecek. Aksi halde karar bu haliyle kesinleşecek İki yargıç kararlarında, namus/töre gerekçeli cinayetlere dair değerlendirmede bulundular: "Namus cinayetleri yasada suç sayılmakla birlikte, bu suçları üreten kültürün üyelerinden oluşan toplum tarafından hoş görüldüğü, desteklendiği, suçları olabildiğince korunduğu toplum bilimsel bir gerçektir. 'Namus cinayetleri' deyim yerindeyse toplumun bir kesiminin uyguladığı ya da hoş gördüğü terördür. Elde edilen hukuksal veriler toplum bilimsel ilkeler ışığında yorumlanmalıdır. Aksi halde namus cinayetleri kanıtlanamaz bir suç olarak hukuk metinlerinde kalır." (Güldünya Öldürüleli Beş Yıl Oldu, Azmettiriciler Hâlâ Serbest! 2009,BIA)

“ 22 Ağustos 2011'de meydana gelen olayda, Mehmet Köseoğlu, kendisine boşanma davası açıp evi terk eden eşi 2 çocuk annesi Ezgi Köseoğlu'nu, "Çocuğumuzu sana göstereceğim" diyerek çağırıp bir yakınının evine götürdü. Burada bir süre görüşen Mehmet Köseoğlu, iddiaya göre çıkan tartışma sonucunda tabancayla eşinin başına 4 el ateş edip öldürdü. Evde bulunanları da ölümlle tehdit ederek kaçan katil zanlısı, bir hafta sonra yakalandı. Eşini 'kasten öldürme' suçundan ağırlaştırılmış ömür boyu hapis cezası istemiyle 1'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanan Mehmet Köseoğlu, İstanbul Adli Tıp Kurumu Genel Kurulu'ndan ceza ehliyetinin tam olduğu yönde verilen raporu kabul etmediğini söyleyerek... Yargıtay 1'inci Ceza Dairesi, yerel mahkemenin Mehmet Köseoğlu hakkında verdiği ağırlaştırılmış ömür boyu hapis cezası kararını bozdu. Yargıtay, Ezgi Köseoğlu'nun boşanma davası açıp ayrı yaşadığı süreçte soruşturma aşamasında ifade veren tanık Ö.Ç. ile ilişki yaşadığını belirtirken kararında şu görüşlere yer verdi: "Her ne kadar maktüle olay tarihinden önce aralarında şiddetli geçimsizlik nedeniyle sanık aleyhine boşanma davası açmış ve fiilen kendisinden ayrı yaşamaya başlamış olsa da, boşanma kararı verilerek kesinleşinceye kadar maktülenin resmi nikahlı eşi olan sanığa karşı sadakat yükümlülüğünün devam ettiği ve bu yükümlülüğün fiilen ayrı yaşanan dönemde ihlalinden oluşan haksız tahrik teşkil eden davranışların ulaştığı boyut dikkate alınarak cezadan asgari oranda indirim yapılması gerektiğinin gözetilmemesi, bozmayı gerektirmiştir." (Yargıtay'dan, Eş Katili Kocaya 'Sadakatsizlik' İndirimi,2015,DHA)

“ Türkiye'de tecavüz ve taciz suçlarına, kadın katillerine akıl almaz indirimler verilirken tehdit ve şantajla kendisine defalarca kez tecavüz eden kişiyi öldüren Nevin Yıldırım'a, önceki gün hiçbir indirim uygulanmaksızın müebbet hapis cezası verilmişti. Benzer bir karar bugün de Kastamonu'dan geldi. İnebolu'da 2013 yılında kendisine tecavüz eden 34 yaşındaki Murat Çodur'u öldürdüğü gerekçesiyle tutuklu yargılanan 24 yaşındaki N.M.'ye, müebbet hapis cezası verildi... Mahkeme, bugünkü karar duruşmasında suç delillerinden yola

çıkarak cinayeti tek başına işlediğine kanaat getirdiği N.M. 'ye hiçbir iyi hal ya da tahrik indirimi uygulamayarak müebbet hapis cezası verdi... (Tecavüzcüsünü Öldüren Bir Kadına Daha Müebbet,2015)

Mersin'in Tarsus İlçesi'nde üniversite öğrencisi 20 yaşındaki Özgecan Aslan'ın, bindiği minibüsün şoförü tarafından öldürülmesiyle ilgili Tarsus 1'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen davada Cumhuriyet Savcısı, tutuklu 3 sanık hakkında son mütalaasını verdi. Savcı, 26 yaşındaki Ahmet Suphi Altındöken, babası 50 yaşındaki Necmittin Altındöken ile arkadaşı Fatih Gökçe'nin ağırlaştırılmış ömür boyu hapis ve 'Toplumda yarattığı infial' nedeniyle de cezaların indirim yapılmadan en üst sınırdan verilmesini talep etti. (Özgecan Davasında Savcı, 3 Sanığa Da 'Ağırlaştırılmış Ömür Boyu' İstedi,2015)

Bu gazete haberleri; başlıklarından da anlaşılacağı üzere yargının verdiği kararların aslında ne kadar da eşitlikten ve adalet olgusundan uzak olduğunun bir göstergesidir. Ağır aksak ilerleyen hukukumuzda kadın da bundan nasibini almıştır. Yargı kararlarının medyaya yansımından da anlaşılacağı üzere mağduru ve yakınlarını üzen bir tavır ortadadır. Kadın yardım talebinde bulunmuş ama ya bu ciddi ve en temel hak olan yaşama hakkının korunması talebi dikkate değer görülmemiş ya da yeterince dikkate alınıp korunmamıştır. En yakınlarınca katledilmiştir. Aslında kadını korumak adına çıkarılan yasalarda birtakım hukuki yetersizlikler, hukuki problemler olabilir fakat problem var olan hukuku adaletli dağıtmak ve uygulamaktan kaynaklanmaktadır. Yani yasalar yeterli ancak pratik tam aksi şekilde eksiktir.

Tüm bu medya haberleri gösteriyor ki: ortada bir kadın şiddeti var ve bu şiddetin yaptırımı hiç adil değil. Nedeni ne olursa olsun çoğu "kadın şiddeti" haberinde ortak payda şiddet fiilini gerçekleştiren canilerin çeşitli sebeplerle hiç olmayacak cezai indirimler alıyor olmasıdır. İşte anlatmak istediğim nokta da budur. Yargının verdiği bu kararlar yargılama sistemine bakış açımızı olumsuz etkilemekte ve sorgulamamıza yol açmaktadır. Yargının en temel işlevlerinden biri adil yargılamadır. Ama açıkça belirtmeliyim ki kadına yönelik şiddet hususunda yargının bu olaylarda uyguladığı hukuki kararlar ve bulduğu gerekçeler gerçekten de ona olan güveni sarsmaktadır. Bu nedenlerden dolayı da : **'YARGININ KANADI KIRIKTIR !'**

DEĞERLENDİRME

Toplumun önemli bir unsuru kadınlar şiddet görmüş ve görmeye devam etmektedir. Şiddet gören kadınların verilen örneklerde de bahsi geçen yargı hükümleri şiddete karşı koyma cesaretlerini kırmaktadır. Haklı olarak eşinden, erkek arkadaşından, tanıdığı ya da tanımadığı bireylerden şiddet görmüş kadınlar bu haberlerden etkilenmektedir. Şiddet mağduru olmuş kadın, yargının verdiği şiddet uygulayan kişiyi koruyan bu kararları yazılı ve görsel basında gördükçe kendi hikayelerinin sonunun da böyle olacağına korkup şiddete sessizce katlanmaktadır. Evet, yargının toplumun vicdanını yaralayan bazı davalarda verdiği emsal niteliğindeki kararlar vardır. Ancak bu kararlar sayılıyken örneklerde de açıkça görülmektedir ki sayısız mağduru davasında verilen kararlar tatmin edici olmamakla beraber verilen cezalarda indirimlere gidilmesi daha adını bilmediğimiz pek çok kadının susması ve şiddet eylemine maruz kalmaya devam etmesine neden olmaktadır. Çünkü insanın temel ihtiyaçlarından biri de güvenlidir. Bu kadının yanında olmayan olumsuz yargı kararlarının basında da sıkça gündeme gelmesi kadınların kendini ve bazen de sevdiklerini korumak için eziyet görmesine rağmen ses çıkarmamasına neden olmaktadır.

Kadının şiddet görmesinin hiçbir haklı sebebi ve izahı yokken yargının verdiği karar hayli düşündürücü ve tartışmaya açık bir husustur. Kadının elbisesi, makyajı, gülüşü kadına yönelik şiddeti meşrulaştırmaz. Kabul edilebilir kılmaz. Çünkü son yıllarda artan kadın cinayetlerinin sayısının artmasında bu indirimlerin cesaretlendirici etkisi yadsınamaz bir realitedir. Buna en güzel örneklerden bir ise Samsun'da meydana gelen bir olaydır. Olayda 54 yaşındaki emekli polis, 27 yaşındaki N.Ş.'ye silahla ve zorla cinsel saldırıda bulunmak istedi ve "Seni Münevver gibi yaparım" diye tehdit etti. (Haber kaynağı 1) Bu da açıkça gösteriyor ki yargının ağır aksak ilerlediği kadın cinayetleri davalarından; hem şiddet gösteren hem de şiddet gören kişi fazlasıyla etkilenmektedir. Nitekim iyi hal ve tahrik indirimleri bu noktada hem mağduru hem de mağduru yakınlarının olumsuz etkilenmesine sebebiyet vermektedir. Cezada indirimlere gidilmesi ve kadının kendini savunma amacıyla yaptığı eylemlerde ise yargının iyi hal ve tahrik indirimlerinden söz edilmemesi mağduru ve ailesini olumsuz etkilemekte ve onların yargıya, hukuka güvenlerini zedelemektedir. Aynı burada olduğu gibi yine yargının verdiği bu kararlar toplum olarak bizlerinde adalet gibi önemli bir kavram ve hukuk gibi önemli bir disipline olan güven duygumuzu kırmaktadır. Olaydan etkilen kişilerin gözünde hukuk güvenilmez ve adil olmayan bir kimliğe bürünmektedir. Toplumda hukuka güvenin sarsılması şiddet gösteren kişilerin ise

bu boşluktan yararlanmasına neden olmaktadır. Burada belirtmeliyim ki kadına şiddette kadının sesini çıkarmamasında elbette tek sebep olarak yargı kararlarını kaynak göstermek sağlıklı bir görüş olmamakla birlikte kadının sosyal kültür ve geleneklerin nedeniyle, öğrendiği ve edindiği davranışlarda etkilidir. Örneğin erkeğin şiddet göstermesinin normal olduğu ve kadınların buna ses çıkarmadığı bir ortamda yetişen bir kadın ilerde şiddet görmeyi hakettiğini düşünerek bu davranışı normalleştirmektedir. Ya da şiddete ses çıkarmamanın yaşadığı kültüre ters düştüğü ve ayıplandığı bir yerde yetişen kadın yine şiddeti normal görmekte ve tepki vermemektedir.

Ne yazık ki bir kadın zarar görmeden önlem almıyoruz. Güldünya Tören'in töre cinayetine kurban gitmesinden sonra töre cinayetleri, Ayşe Paşalı'nın koruma kanunu verilmemesi sebebiyle kocası tarafından öldürülmesi sonucu korunma kanunu, Kader Erten'den sonra ise erken yaşta evliliklerin yasal olarak düzenlenmesi gündeme geldi. Maalesef geç kalıyoruz. İçtihatlara baktığımızda medyaya yansıyan örnekleri genellikle kadınların mağduriyeti ile ilintilidir. İnsanoğlunun en temel hakkı olan "yaşam hakkı" dokunulmazdır. Her ne sebeple olursa olsun bunun ihlalinin kabul edilebilir bir yanı yoktur. Geleneklerden gelen şekillenen içtihatlarımızda yine geleneklerimizde önemli bir varlık olan kadınları koruyamaması büyük bir çelişki meydana getirmektedir. Bu noktada hakimlerin vicdanı işin içine girmektedir. Şiddet gösteren kişinin pişmanlığını dile getirmesi ve mahkeme süresince takındığı tavrın ve ciddiyetin indirim sayılmasını hakimlerin makul görmemesi ve hakkaniyete göre hüküm vermeleri gerekmektedir. Topluma mal olmuş emsal niteliğindeki kararlar diğer ismini dahi duymadığımız mağdur kadının davasına da sirayet etmelidir.

Modern akıl toplumunun egemen olduğu 21. yy da artık kadınların daha etkin rol oynaması ve toplumda daha ön plana çıkması sevindiricidir. Birçok kadın platformu, sivil toplum örgütü ve vatandaşlar kadına yönelik şiddeti azaltmak amacıyla birçok faaliyet yürütmekle beraber artık sosyal medyanın gücünü de yanına alarak örgütlenmektedir. Kamuya mal olan davaları takip etmekte ve hem toplum hem de kadınları bilinçlendirerek farkındalık oluşturmak istemektedirler.

Kaynakça

CEDAW (United Nations Convention On The Elimination Of All Forms of Discrimination Against Women) (Kadınlara karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi) 85th Plenary Meeting, GENERAL ASSEMBLY A/RES/48/104, 20 December 1993.

TDK(Türk Dil Kurumu, <http://www.tdk.gov.tr>, 24.05.2007)

Yener Ünver, **Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2003, s. 145.

Ataman H. (2009). *LGBTT Hakları İnsan Haklarıdır*. Ankara: İnsan Hakları Gündemi Derneği.

ULUSOY Demet (1999). Plastik Sanatlarda Toplumsal Cinsiyet. HÜ. Edebiyat Fakültesi Dergisi Cilt: 16, Sayı: 2, S: 47-73

<http://www.karar.com/gundem-haberleri/hamile-es-cinayetini-tahrik-indirimi>

<http://www.iha.com.tr/haber-esini-sopayla-dovup-olduren-sahsa-mahkeme-tahliye-karari-verdi-474044/>

<http://www.karsigazete.com.tr/gundem/yargitaydan-skandal-tecavuz-karari-h32094.html>

<http://www.aksam.com.tr/pazar/katiller-kravat-taktiklari-icin-iyi-hal-indirimi-almasin/haber-423866>

<http://bianet.org/bianet/toplumsal-cinsiyet/116117-guldunya-olduruleli-bes-yil-oldu-azmettiriciler-hala-serbest>

<http://www.mynet.com/haber/yasam/yargitaydan-es-katili-kocaya-sadakatsizlik-indirimi-1786154-1>

<http://onedio.com/haber/tecavuzcusunu-olduren-bir-kadina-daha-muebbet-478411>

<http://www.hurriyet.com.tr/cukurova/30027108.asp>

<http://www.haberler.com/seni-munevver-gibi-yaparim-2219646-haberi/ - haber 1->